

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, szerda 1913. január 8.

5. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hétre 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A hitel.

—o—

A borús látóhatár kezd kiderülni. A nemzetközi politikai feszültség lényegesen enyhült és most már alapos a remény arra, hogy az összes vitás kérdések békés uton fognak elintéztetni. A tőzsde máris jelentékeny hausse-szal honorálta a békés kilátásokat, míg a dolgozó osztály bizony csak lassan tér magához abból a nagy betegségből, melyben a hosszú válság alatt sinylődött. Ennek a páratlan krízisnek a legsötétebb és legszomorubb momentumát az a ki-méleltlen hadjárat, melyet a pénzügyek a hitel ellen indítottak. Egyik napról a másikra a legszolidabb polgár is arra ébredt, hogy minden hitelét megvonták. Nem csoda, ha a legrégebb és legerősebb cégek is megingottak.

Az országnak a hitel az éltető eszköze, e nélkül nem virágozhatnak. És az országnak ezt a fontos életszervét bénították meg a pénzügyek, — mint most utólag kitűnik, — minden jogos ok nélkül. A háború réme nem csak bennünket fenyegetett; a veszély egyenlő nagy volt Európa összes államaira nézve. És mégis azt kellett látnunk, hogy míg a pénzügyek máshol mindenütt tőlük telhetőleg igyekeztek a hiteligényeket kielégíteni, addig nálunk egy éjszóna hitelmegvonási akcióval törték le a kereskedelmet is, mely most ezer sebből vérzik és csak nehezen tud majd lábra állani.

„A Tengerpart” tárcája.

Tengerparton

Kilenc és tizenegy.

Margueritta egészen mellette állott. Hozzásimult. Kezét kicsiny tenyerei közé vette és tartotta szoroson. Olykor szeliden a kebléhez szorította.

Pedig csak tizenegy esztendő volt. — Margueritta szereti a férfiakat — szölt az anya a fiatalemberhez. — Rositta egészen más... Szeret egyedül lenni, szereti a természetet és az állatokat. Tudja, most egy sárga borzobet tüntet ki barátságával, Bergmann ur. Tegnap volt először szerencsése hozzá. Ma már zsebeit teli tömte cukorral... Csak hogy boldogtalan a szerelem...

— Miért boldogtalan?!... — kérdezte a gyermek — hiszen szeretem őt. Mindig rá gondolok... És ez boldoggá tesz!

Rositta kilenc éves volt, gyenge s halvány.

— Oh, Rositta tuzott!... — mondta Margueritta.

— Hogyan?! — kérdezte testvérekéje és elsápadt.

— Igen, tuzott vagy!... Hegyi pástornó szeretne lenni és citerázni is meg akar tanulni!

Rositta:

A pusztulás, rombolás oly nagy volt, hogy végül azok is megijedtek, akiknek abban legnagyobb részük volt. Végre is rájötték, hogy az a nagybank, középintézet vagy más pénzügyi intézet csak erőteljes kereskedelem mellett találja meg tőkés megfelelő kamatoztatását. Sokáig — mint Zaleszki osztrák pénzügyminiszter a napokban mondotta — az Osztrák-magyar bank volt az egyedüli világító pont ebben a sötét válságban. Ez volt az egyedüli intézet, mely — mint most kitűnik, egyenesen a két kormányzat számára — legitim hiteligényeket kielégíteni igyekezett. Most nagykesőre felelősek a nagybankok is és belátták, hogy a saját érdekükben is meg kell nyitniok pénztárait, melyekben igen jelentékeny tartalékok hevertek kamatozás nélkül.

Persze, egyelőre a pénz nagyon lassan és vontatottan kerül vissza a közforgalomba, ahonnan annak idején olyan hirtelen eltűnt. A bizalom nehezen tér vissza a lelkükbe, ahol alaptalan rémlátás és riadalom vert gyökeret. Nagyon esalódik az, aki azt hiszi, hogy a békekötés után egyszerre óriási fellendülés fog következni. A gazdasági pusztulás sokkal nagyobb, sem hogy ez a remény megvalósulhatna. Azt tanácsoljuk a dolgozó polgárságnak, hogy egyelőre óvatosan járjanak el, nagyobb angázsmánoktól tartózkodjanak és tuz nagy hitelt ne vegyenek igénybe. A közelmúlt eseményei megtanították arra, hogy a könnyelmű adósságinál és a tuzságos kihitelezés valamely váratlan esemény bekövetkezése idején ke-

— Igeben a koresmáros olyan szépen citerázott és énekelt is hozzá! Pedig nem is tudta, hogy szépen énekel!... Ült és énekelt...

Margueritta:
— Rosinak althangja van és maga szerzi a dalokat. Olykor reggel ezt énekl: „Oh, hegyek, szép hegyeim!...” Azért mégis tuzott!...

Az anya:
— De hiszen az nem dal: „Oh, hegyek! Rosi ránézett testvére. „Csodálkozott és zavart volt.

— Oh, igen, dal az!... — szölt Margit.

— Te nem érted azt, anya, azt csak mi értjük. Dal az, ugy-e, uram!...

— Igen! — mondta rá a fiatalember.

És gondolta:
— Zengő emberi lélek — a dal!

Kétféle gyermekleket látott az életben. Margueritta a rózsás hajnalpir volt... másként nem lehet nevezni.

Amde a másik, a pástornó, a halvány, a gyenge, aki citerázni akart megtanulni és aki althangon énekelte: „Oh, hegyek, szép hegyeim!...”!

Este lett.

A faszorban, a padon, két gyermek között ült.

Margueritta az ölébe fektette szöke fejcskáját és elaludt...

Rosi a messzi tengert nézte... Mind a két fehér, édes gyermeklelek hozzá szállott.

De igazán csak Margueritta szerette őt

zék meg azt is jól, akitől hitelt igénybe vesznek. A mostani válság számtalan példát nyújt arra, hogy lelkiismeretlen pénzügyi szolid kereskedőket minden kimélet nélkül tönkretettek.

A hitel a gazdasági életnek egyik legfontosabb tényezője. Az illetékes tényezőknek, elsősorban pedig a kormányzatnak, minden időben gondoskodniuk kell arról, hogy ez a hitel megfelelő kielégítést nyerjen. Sajnos, konstatálnunk kell, hogy a hivatott tényezők a mostani válságban nem állottak feladatuk magaslatán. Legkevésbé pedig a kormány, mely sokáig tétlenül nézte a magyar kereskedelem agyonsanyargatását. Sok bűn terheli a nagy pénzügyi intézeteket is, melyek a legtöbb esetben indokolatlanul gyakorolták a hitelmegvonásokat. Egy hírneves francia közgazdász azt mondja, hogy nemcsak az adósnak, de a hitelezőnek is vannak kötelezettségei. Ezt a kötelezettséget pedig a pénzügyi intézetek a kereskedővel szemben nem mindig teljesítették.

Mérgek az élelmi-szerekben.

Az ember szervezete úgy van megalkotva, — a hasonlat nem új — mint egy lokomotív, amely a munka végzésére szükséges erőt, az „organikus porosz szénből”, az élelmiszerekből nyeri.

A táplálkozás teszi lehetővé, hogy a lét-

és igazán ő is csak Marguerittát. Mi is az, hogy: igazán?!

A másik felett ott lebegett már a sorsa. Bévülről énekelte: „Oh, hegyek!...” Azért mégis gyengéden esókolgatta és mondta:

— Te, Albert ur...
Bergmann urat, sárga arcúval, görbe lábszáraival és óriási füleivel, mégis... ő is szerette!

Ha nem volt mellette, mélységes vágyódást érzett utána!... A tengerpartra ült most, cukorkáival és a vízbe dobálta azokat.

A fiatalember érezte a mélységet.

Az anya csendesén szölt:
— Rosittával nehéz banni. Sokat alszik. Nem volna szabad izgatnia magát...
Az anyai szív is megérezte a felette lebegő sorsot.

A fiatalember egyformán bánt mindkettőjükkel. Mindkettőjüket megcsókolta, mindkettőjükkel kézenfogást járt keresztül a faszorban, mindkettőjükkel evezgetett estelende lassan, föl, le... Mindkettőjüknek, őszszel az elválásnál két arany broszöngöcskét ajándékozott; belevéselte ezeket a szavakat: Tengerpart.

Rositta a következő reggel már a városban énekelte althangján: „Oh, hegyek, szép hegyeim!...”

Hiszen csak dal volt... dal!

Margueritta hallgatta és ezt gondolta:
— Te költőnő, te énekesnő!...

Azután mondta:
— Rosi, te tuzott vagy!

ért való küzdelemben elhasznált energiánk megújulhasson, s erőink egyensulya fenmaradjon. Az élelmiszerekkel visszük be szervezetünkbe azokat az anyagokat, melyek egy része mint fűtő, mint tüzelőanyag szerepel, másrésze pedig az élet folyama alatt elkopott sejtek és szövetek regenerálódásához szükséges. De merné-e vajjon valaki azt állítani, hogy erre a célra szolgálnak azok a vegyi anyagok is, amelyeket az élelmiszerek konzerválásánál gyakran alkalmaznak és így mégis szervezetünkbe kerülhetnek?

Az állati fehérjetartalmu tápláló anyagok, a vér- és a husképződést segítik elő, vajjon nem épp az ellenkezőjét eredményezik-e a táplálékjainkba juttatott vegyszerek?

A vegyszerek mindenre nagyon jók lehetnek, gyártásuk igen fontos tényezője valamely ország iparának, lehet a gazdagság forrása, de arra igazán nem valók, hogy az én, a te, az ő, a mindnyájunk gyomrába kerüljenek rendszeresen és ott a gyomorhajótól a vesehajóig mindenfajta betegség okozóivá váljanak.

Mindenkinek küzdeni kell az ellen, hogy a vegyszereket mint antiszeptikumokat, az élelmiszerek gyártásánál alkalmazzák. Ennek más célja nem lehet, mint hogy üzleti érdekből azok romlását megakadályozzák és az áru friss színét maradandóan biztosítsák.

Ezért pedig nem lehet feláldozni a közegészségügy érdekeit.

Aligha csalódunk, ha azt mondjuk, hogy az egészségre olyannyira ártalmas vegyi uton való életkonzerválás azóta került lábra, mióta meglombosodott az orvostudomány egyik legfiatalabbik ága: a bakteriológia.

Ez a paradoxon, úgy vélem, könnyen beigazolható.

A veszettség szérumát és gyógyítását felfedező nagy Pasteurnak s utána Koch Róbertnek az érdeme, hogy a bakteriológia ez a fontos tudomány, olyan nagy virágzásnak indult és új gyógyítómódokkal gazdagította az emberiséget. Amde, amikor a kórt okozó baktériumokat egymásután si-

Tizenkettő.

— A horgászás nagyon unalmas lehet. — szolt egy kisasszony, aki semmiyel se tudott többet erről, mint a legtöbb kisasszony.

— Ha unalmas lenne, nem tenném — válaszolta a sötétszőkehajú s gazellalábú gyermek.

A halászkok nagy s rendíthetetlen komolyságával állott ott. A halacska levette a hórógról és a földhöz esapta.

A halacska meghalt.

A tenger napfényben fürdött és hajjai csillámlottak. A mezők és a gőzölgő, poshadt nádasok felől illatok jöttek. A szállóból kések, villák és tányérok csörömpölése hallatszott. A halacska a földön rövid s credeti táncot járt, mint a vad népek teszik... s meghalt.

A gyermek tovább horgászott a halászkok nagy s rendíthetetlen komolyságával.

— Je ne permettrais jamais, que ma »les'adonnat á une occupation si cruelle — mondta egy közelben ülő hölgy.

A gyermek levette a halacska a hórógról és ismét a földhöz esapta; a hölgy közelében.

A halacska meghalt... Felpattant a levegőbe és holtan bukott vissza... egyszerű, szelid halállal! Még táncolni is elfeltett; egyszerűen elment...

Oh... — mondta a hölgy.

A kegyetlen sötétszőke gyermek arcában mégis mély szépség feküdt és ott rejtőzött már az ébredő lélek...

A nemes hölgy arca ellenben petyhüdt volt és sápadt...

Senkinek se fog többé örömet okozni; világosságot, meleget...

került megtalálni, életkörülményeik, fertőzőképességeik tanulmányozása közben rájöttek a buvárok, hogy bizonyos szerek, nevezetesen vegyi anyagok, megölik a veszedelmes pusztulást, halált okozó lényeket, akkor az ilyen „baktericid“ anyagokat azután átvette és gyakorlatilag alkalmazta az „élelmes“ élelmiszerepar, nélkül, hogy fontolóra vette volna a tápszerekhez hozzákevert konzerválószernek, az emberi organizmusra gyakorolt hatását.

Ahogy 1867-ben felfedezik a borsavval konzervált élelmiszerek eltarthatóságát, — egész sorozatát az antiszeptikumoknak kezdig alkalmazni a könyhakémia analfabétái.

Divatba jönnek ezek az élettani hatásukat illetőleg ki nem próbált, vegyszerek és hiába bizonyítja be I. Kister állatokon, a kitűnő amerikai tudós, Wiley pedig embereken, a borsav ártalmas voltát, hiába végez még igen sok buvár — minden más érdek kizárásával, tisztán a tudományos cél érdekében — beható vizsgálatokat, az élelmiszerepar s vele egyben a háziasszonyok népes kategóriája, nem okul ezeken a tényeken és nem vonja le a helyes következtetéseket.

A tisztességes élelmiszerekereskedelem is hiába panaszkodik, mert nyilvánvaló, hogy a konzervált selejtesebb áru versenyképesebb maradásban és tartósságban, mint a vegyi hatásoknak ki nem tett áru.

Igy próbálták például a német margarin-gyárosok becsempészni a vaj és a müvaj konzerválására az ártalmas benzoosavat de felszólításukra, hiába jelent meg tudományos köntösben von Gerlach szakvéleménye, a német törvények ezt mégis megbüntetik.

De megtiltja Belgium is az élelmiszerekben bármely konzerváló-szer használatát. Szigorú rendszabályokkal küzd ez ellen Németország és Ausztria is, míg a magyar törvényes intézkedések félton megállanak és csupán csak a borban és a tejben kifogásolják ezek alkalmazását.

Mielőtt föltalálták ezeket a kémiai konzerváló-szereket, melyek az ember emésztését gátolják, maró-hatásuk folytán a gyo-

Ezért sajnálta a halacska.

Még élhetett volna és mégis meg kellett halnia!

A halacska a levegőbe pattant és holtan bukott vissza... egyszerű, szelid halállal.

A gyermek tovább horgászott, a halászkok nagy s rendíthetetlen komolyságával. Csodaszép volt nagy, elmeredt szemével, sötétszőke hajával s gazellaláibaival.

Talán egykor ő is sajnálni fogja a halacska és ezt fogja mondani.

— Je ne permettrais jamais que ma »le s'adonnat á une occupation si cruelle...

Azonban a léleknek ezek a gyöngéd rezzenései csak a szétdult álmok sirágyánál s a haló reménységeknél virágoznak...

Ezért horgássz tovább kedves leányka!

Mert tudatlanul még szép igazságokat hordasz magadban!...

Öld meg a halacska s horgássz!

Tizenkilenc.

A tengerparton, a csodaszép szállóban lakott.

Esténként a villanyfényben uszó zöld lombor alatt étkezett.

A nap hosszú volt... estig.

Későn kelt... Azután az arnyékos sétányon ült a padon.

Az étkezés után a hűvös szobájába ment. Ötör, hatör sétált szüleiével, testvéreivel. Este a család villanyfényben uszó zöld lombor alatt étkezett.

A nap hosszú volt estig...

Olykor eljött látogatóba egy ifju, aki szerette őt...

Fáradtan és nyugodtan áldozta neki az órákat, amelyeket az érette töltött ott. Kicsónakáztak a tengerre... és az ifju nagyon boldog volt...

mor és a bél falát roncsolják és gyakran még vesebajt is okozhatnak, az előtt is csak konzerválták az élelmiszereket, de ártatlan módon, fizikai uton; pl. füstöléssel, gőzöléssel, sóval, eukorral, beszárítással.

A vegyi uton való életkonzerválás nem jogosult tehát és csak üdözendő lenne, mikor a vizsgáló vegyész rájön arra, hogy pl. a befőzött paradicsom, az ecetes paprika, a savanyu uborka szalicilsavat; az aszalt gyümölcs és a befőtt pedig kénessavat tartalmaz.

Se szeri, se száma azoknak a hangzatos név alatt reklámozott áruknak, amelyeket pl. a hentesek nyakába akarnak „szózni“, ami által a gyomruk lassu megmérgezése éppen biztosítva van.

A testileg gyöngébb nagyvárosi lakosság, a gyermekek és a betegek számára nem vigasz az az érv, hogy haláleset ritkán fordul elő bebizonyíthatólag; meg hogy az alkalmazott dosis nem veszélyes. A standard nem lehet egy egészséges, felnőtt ember gyomra; egyáltalában tiltakoznunk kell ellene, hogy erről akárcsak egy szó is lehessen.

Nem szabad azt sem megtűrni, hogy a borítékon feltüntetett deklaráció mellett kerüljenek az így konzervált élelmiszerek forgalomba. Törvényileg kellene rendezni ezeket az állapotokat, de arra való gondoskodással is, hogy a törvény kellően végrehaj-tassék.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino pubblico) nyitva van este 9 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárát a

A leány a kormányruznál ült.

Mintha gazdag és füledt városi szobában lett volna; bársony-, vagy selyemfűtőben.

Csodaszép rozsdavörös selyemből készült ruha volt rajta; széles, kötött, sötét aranyöv fogta körül, fehér ibolyákkal díszített florentin szalmakalpján hosszú selyemszalag futott keresztül, amely az álla alatt csokorban volt kötve.

A tengeren fénytelen szürkület feküdt. Az erdőből lombillat áradt.

A szürke tengeri kastély és a fehér várkastély vizpárákban gőzölgött...

Az evezők körül zöldes fehér gyöngyszemek siklottak...

Az evezők énekelték: pluk-poluk, pluk-poluk, pluk-poluk...

A leány elutazása előtt való napon, ősszel, pompás sötét rózsából kötött csokrot kapott.

Egy lapocskára ez volt írva: „Az ideális emberi szépnek.“

Egy „Görög.“

Est. Hálóruháját lebocsátotta és mezitelenül állott a nagy tükör előtt.

Az „ideális emberi szép“ volt.

Az asztalon a rózsák illatoztak...

A tompa, fáradt unadom pillanatokra elhagyta és fiatal, ünnepelet győztesnek érezte magát s már ébredt benne a remény...

Amikor a vonatban ült és az őszből a télbe utazott, borzasztó unalmában gondolkodni kezdett: Perikles, Sophokles, Themistokles, Sokrates...

Ekkor a halvány emlékezések ébredtek benne Görögország nagy és hallhatatlan szel lemeiről...

1913. I/8

susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

Klotild főhercegnő diszkertje Villa Giuseppe (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a enséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— Az „Adriatica” **cognacgyár** susáki gyártelepe minden előzetes engedély nélkül megtekinthető reggel 8 órától este 6-ig.

A **Danubius-hajógyár** telepe csak a haditengerészeti akadémia parancsnokságának speciális engedélyével tekinthető meg.

— A rizshántológár, a papirgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A **kivándorlási ház** megtekintésére (Via Inustria) a kir. kormányzság ad ki belépőjegyeket.

Mi a hazugság?

— *Igazságok a hazugságról.* —

Eddig három közleményben foglalkoztunk a hazugsággal. Megvilágítottuk minden oldalról. Most az alábbi befejező sorokban a hazugság forrásáról szólnak.

A mindennapi életben a szégyennél kellemetlenebb érzés nincs és majd minden hazugságnak ez a forrása. Sokszor csak úgy odavetölög mondunk valamit, ami nem igaz, aztán a szégyen miatt konokul kitartunk a hazugság mellett, sőt kézszegek vagyunk a legmagyobb áldozatokra, hogy a hazugság ki ne derüljön. A tévedést könnyen beismerjük, mert nem jár vele szégyen; a hazugság beismerésétől azonban mindenki egész lényében borzad, mert szégyenli. Emberi gyarlóság ez, amelytől a legderékabb, legbeesületesebb ember sem mentes, tehát kimélet, sőt bocsánat illeti meg. Péter apostol egy nap háromszor tagadta meg Jézust, vagyis háromszor hazudott. Az első kérdésre, hogy ismeri-e mesterét, bizonytalán megzavarodott és azt felelte, hogy nem ismeri. Aztán, hogy szégyenbe ne maradjon, konokul megmaradt e mellett. És a mester megbocsátott neki.

Nem hazudni soha, de soha: lehetetlenség ezen a földön. Ami bünt a törvény üldöz és az emberi rosszaság kigondol, mind a hazugságból táplálkozik: az élet pedig bünnel és rosszasággal van tele. A pletyka nem egyéb, mint hazugság, vagy inkább hazugságok halmozása. Egy ember odavet valamit a felebarátjáról: a másik szívesen hallgatja, elhiszi, tovább terjeszti. Am visszamenőleg soha nem lehet eljutni ahhoz, aki a pletykát megkezdte, mert ez is csak azt mondja, hogy „hallotta mástól”. Mindenki hazudik a szégyen miatt. „Nem én voltam!” már az iskolás gyermek ezzel kezdi, ha egy csiny megbüntetéséről van szó. A büntetés bármilyen esékély, a gyermek mégis inkább a hazugságot választja, amely által a saját magában szemében a szégyent elkerüli. Mi ez a szégyen? Csupán ennyi: „Nem igaz, hogy nem én voltam”. És ezt nem bírjuk ki nyögni, inkább elszenvedünk akármit.

Olyan gyarlóság ellen, amely ennyire az emberi lények legmélyében gyökeredzik, lehet és kell küzdeni, de eredményt ne várjon senki: a hazugság kiirihathatlan az emberi természetből. A hazugság egyetlen legyőzője csupán a fanatizmus. Valamikor ezren és ezren inkább meghaltak, semhogy más vallás hívének vallják magukat, azaz hazudjanak. Am ezt a fanatizmust a cél, amelyet szolgált, nem érdemelte meg. Ez a fanatizmus nem szolgált az emberiséget, hanem olyan valaminek szült, ami a földi életre utalt és ennek küzdelmeivel elfoglalt embert ma édes-keve-

set érdekl. Manapság nem csodálat, hanem a legélesebb kritika tárgya lenne, ha a dalai láma, a török szultán, vagy a római pápa a vértanúhalált választanák inkább, mint hitük megtagadását. Az emberiség szempontjából csupán a tudományos meggyőződésért, a közjóért, vagy a szellemi haladásért szenvedett vértanúság érdemes az utókor tiszteletére. Am, akik e három téren nem hazudtak, hanem inkább meghaltak, azok a vallási fanatizmus kiöntött vérével felépített egyház áldozatai voltak.

—o—

— **A kormányzó egészséges.** Wickenburg István gróf v. b. t. t. kormányzó, mint megirtuk, néhány napig gyengélkedett. Ma már a kormányzó egészségi állapota annyira javult, hogy rendszeren végezhet hivatals teendőit.

— **Némethy Károly dr.** belügyi államtitkár ma reggel Fiumén át Abbáziába érkezett.

— **A haditengerészeti parancsnok Fiumében.** Montecuccoli Rezsó gróf, ellentengernagy, a haditengerészet parancsnoka, ma délelőtt 10 órakor Bécsből Fiuméba érkezett s a kikötőben reá várakozó „Laeroma” hadijachton elutazott Pólába.

— **Az iskolaszék ülése.** A városi iskolaszék holnap, szerdán este félhetkor ülést tart, amelyen több kisebb ügy között tárgyalásra kerül Riccotti Arrigo representantának a városi tanítók fizetési pótléka ügyében beterjesztett indítványa.

— **Uj honpolgár.** Valentin R. hajóépítő mérnök tegnap letette a magyar állampolgársági esküt.

— **Forgalmi hir.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától kapott értesülés szerint a Fiuméba rendelt küldemények ismét akadálytalanul felvehetők.

— **Táncestély a Kaszinóban.** A Fiumei Nemzeti Kaszinóban f. hó 11-én szombaton este 9 órától 2 óráig táncestély lesz, melyen a Jellasi-gyalogezred zenekara játszik.

— **Kutyák bejelentése.** A rendőrség hirdetményt tett közzé, amelyben elrendeli, hogy legkésőbb január 31-ig az összes kutyák bejelentendők. Luxus kutyák után 20, buldog- kutyák után 30 koronát, vadász kutyák után pedig 12 korona illetéket kell fizetni.

— **A Forgalmi Bank sikkasztója jelentkezett.** November 27-én — mint emlékeztet — Brestan Jaroslav, a Forgalmi Bank pénzbeszedője 4081 korona 50 fillér elsikkasztásával megszökött Fiuméből. A bank 500 koronát tűzött ki annak, aki a tettes nyomára vezet, azonban minden keresés hiábavaló volt, mert a sikkasztó nyomtalanul eltűnt. Tegnap éjjel visszajött Fiuméba s önként jelentkezett a rendőrségen, ahol letartóztaták.

— **Hajósvállalatok osztalékai.** A hajósvállalatok konjunkturái kitünőek voltak az egész év folyamán, úgy hogy az osztalékokat — egy-kettő kivételével — mindegyik emelni fogja. Az Adria 25 koronát, az Atlantika minden valószínűség szerint 18 koronát, de lehetséges, hogy 20 korona osztalékot fizet. A Magyar keleti tengerhajózási rt. is 13 koronáról 15 koronára fogja fel emelni az osztalékokat.

— **Tiltott visszatérés.** A rendőrség letartóztatta Vujanán Stojan és Gaisich Gino foglalkozás nélküli egyéneket, akik ki vannak tiltva a város területéről s biztonsági szempontból veszedelmes alakok. Tiltott visszatérésért megbüntetik, azután eltörlölik őket.

— **Fiume-boszniai telefon.** A helybeli posta- és távírdahivatal közli az érdekeltelekkel, hogy vegyfelől Fiume másfelől Boszna-Noví, Prijedor és Jajce között távbeszélő forgalom létesített. A 3 perces beszélgetés díja Boszna-Novival 2 kor., Prijedorral K 2.60 és Jajcevel K 3.10.

— **De Sgardeili Caesar előadása a Szabad Liceumban.** Egy háboru lefolyásától mutatta be. Lelkes katona és vérbeli író léte az aktuális témához mért nagyszámú közönséget mindjobban magával ragadta s régen szunnyadó rokonszenvet ébresztett a katonatisztnak legnehezebb, legelszántabb pályája iránt. E pálya romantikusának vallotta magát Sgardeili, ki szülővárosa iránt érzett olthatlan szeretetét a legszerencsésebben tudja összeegyeztetni a honvédtiszt magyar rajongásával, a katona kiválóságait írói erényekkel, s nem restelt lelkes képet rajzolni azokról az egész lelkü tisztokról, kik mint a társaság kedveltjei elégedett nyugalommal élvezik az élet nyújtotta örömeiket, de a leszámolás percében tehetségüket, munkájukat, életüket a haza oltárára teszik. Kerek, zavartalan képe tárult elénk a modern háborunak, mely a huszárezredek tájékoztató munkájával kezdődik, a repülőgépek, a tüzéség ágyúival, gyakran a postagalambok hírszerző munkájának segítségével eljut a végső stádiumig, mikor a gyalogos puskáikat és gépfegyvereinek százai viszik dűlőre a haza ügyét. Nagy szakértelemmel és iztélással válogatott nyelvezetű szöveg magyarázatával s a legszébbek a sebesültek ápolóinak és a halottak apothozisaként vonultak elénk. Sgardeilnek osztatlan sikert köszön a Liceum. Pénteken Körösi Béla ur, ki hosszabb ideig tartózkodott Fiumében, a balkán háboruban, mint haditudósító nyert élményeit fogja képekben ismertetni.

— **A kikötőből.** Jan. 5. Indult: „Nostra Madre” olasz vitorlás Génuába, üresen; „Nagy Lajos” magyar gőzös Bordeauxba, 1250 tonna fával, 70 tonna árpával, 50 tonna babbal, 100 hordó fakivonattal; „Andalusian” angol gőzös Liverpoolba, 2150 tonna cukorral, 70 tonna fakivonattal, 20 tonna papírral és 20 tonna magnessittel; „Gallipoli” olasz gőzös Velencébe, 40 tonna cukorral, 20 tonna fával; „Jadran” osztrák gőzös Triestbe, 30 tonna vasáruval, 10 tonna fával, 50 üres hordóval; „Lakonia” osztrák gőzös Kalkuttába 1500 tonna cukorral.

Jan. 6. Erkezett: „Cassiopea” osztrák gőzös San Giorgioból üresen; „Tisza” magyar gőzös Marseilleből, 100 bál raffiával, 2300 láda narancsossal, 63 tonna kánnal, 100 üres vashordóval és 52 láda szapannal; „Emilia” osztrák gőzös Triestből, üresen; „San Severo” olasz gőzös Cataniából, 16,629 láda narancsossal; „Gilda” osztrák gőzös Velencéből, üresen; „Palacky” osztrák gőzös Konstantinápolyból, 1250 bál dohánynyal; „Klumacki” osztrák gőzös Triestből, üresen.

Jan. 7. Erkezett: „Goritia” osztrák gőzös Konstantinápolyból 1011 zsák rizsszel, 365 bál gyapottal, 149 zsák vallozeával, 15 bál üres zsákkal, 20 tonna vegyes áruval, 12 hordó borral; „Picandis” görög gőzös Triestből, üresen.

Indult: „Ultonia” angol gőzös Newyorkba, 700 tonna babbal, 200 tonna ásványvízzel, 60 tonna bórrel, 25 tonna borral és 450 tonna vegyes áruval; „Turul” magyar gőzös Sydneybe, 3200 tonna cukorral, 500 bál bórrel, 50 tonna szőlővel; „Karlsbad” osztrák gőzös Konstantinápolyba, 1250 tonna cukorral, 200 tonna fával, 50 tonna rizsszel, és 90 tonna üvegáruval; „Cassiopea” osztrák gőzös Triestbe, 310 tonna cukorral; „Gilda” osztrák gőzös Triestbe, 450 tonna magnessittel és 30 tonna maggal.

Kérjen határozottan csakis valódi
Osram-Drótlámpát!

Képviselet és raktár: Magyarország részére Finger és Fia, Budapest VI, Ho. 68. 41

— **Egy mulatozás következményei.** — Prohászka Károly haditengrcszeti altiszt tegnap éjszaka együtt mulatott az egyik óvárosi éjjeli mulatóhelyen Scalcembra Mihály halálszal. Közben az ötletük támadt, hogy ruhát cserélnek, amit tüstént megcseltek. Később Scalcembra az alkohol hatásától annyira szilaj lett, hogy mindenkit meg akart verni. A segítségül hívott rendőr bekísérte a rendőrségre az álmotrózt, aki ott bevallotta, hogy kicsoda és hogyan jutott az egyenruhához. A rendőrségen persze levették és dutyiba helyezték. Prohászka Károly azonban nem került meg, illetve nem jött vissza a kaszányába, hanem a Cunard „Ultonia” gőzösén elbujt s azt hitte, hogy így Amerikába jut. A hajóvizsgálatnál azonban két másik potyautas társaságában megtalálták s átadták a katonai őrzésnek.

— **Magyar Keleti Tengerhajózási R.-T.** A Magyar keleti tengerhajózási részvénytársaság hajói közül Attila gőzös ausztráliai útján érintette Colombo kikötőjét, Augustus Főhercegnő gőzös bahia blancai útján érintette Teneriffe kikötőjét, Erdély gőzös utban van Port Saidból Immingham felé, Gróf Tisza István gőzös Fiumében rakodik ki, Hieronymi gőzös Maltában rakodik ki, József Ágost Főherceg gőzös utban van Ausztráliából Fiume felé, Kárpát gőzös Port Saidban rakodik ki, Kelet gőzös Konstanza és Konstantinápoly között közlekedik, Kossuth gőzös fiumei útján érintette Colombo kikötőjét, Orsoya gőzös Aneonában rakodik ki, Turul gőzös Fiumében rakodik Ausztrália részére.

— **Veszedelemes katona.** Bozanih Eliás Jellasi-közlegény tegnap este az Erzsébet-terem kihuzta oldalfegyverét s megfenyegette vele a járőreket. Természetesen nagy ijedelem volt s mindenki igyekezett a veszedelemes embert kikerülni. Az ittas baka egyszerre rárohant egy békésen haladó emberre, akit meg akart szurni. Baccareich Szilvio városi mentő megragadta a bajonettel hadonászó katonát, s átadta az odahívott rendőrnek, aki bekísérte a rendőrségre. Bozanih azután a katonai őrzésnek a kaszányába kísérte.

— **Kettős baleset a Danubius-hajógyárban.** Darinkovics Miklós 40 éves kőműves és Juresich Emil 16 éves kőművesin tegnap délelőtt együtt dolgoztak a Danubiusgyár egyik állványán. Az állvány gyeuge kötelei elszakadtak s mindketten lezuhantak. Szerencsére csak kisebb sérüléseket szenvedtek.

— **A hajófenékebe zuhant.** Smolich Eliás 53 éves hajómunkás tegnap az Atlantica tengerhajózási társaság hasonló nevű gőzösének fedélzetéről a hajófenékebe zuhant. Súlyos sérüléseivel a kórházba vitték.

— **Elgázolta a kocsit.** A susáki Strossmayer-úton tegnap délelőtt Viskanich Ráfael mészáros kocsija elgázolt egy 4 éves leánykát, akin a lovak patái és a kocsi kerekei súlyos sérüléseket ejtettek. Állapota reménytelen.

— **Mennyit keres egy koldus?** A rendőrség tegnap letartóztatta Pericich Mária 60 éves asszonyt, aki engedély nélkül koldult. Megmotozásakor 35 korona 75 fillért találtak nála. Azt mondotta, hogy ezt a nap folyamán szedte össze. Elmondotta még, hogy naponta 30—40 koronát keres. A rendőrség eltoloncolja Fiuméből.

— **A hajógépész balesete.** Az Adria hajótársaság „Nagy Lajos” gőzösének Mihajlovics nevű harmadik gépésze, szombaton este 11 órakor, a hajónak Marseillebe való indulása előtt szerencsétlenül járt. A hajókazánból véletlen folytán kiömlött forróvíz leöntötte, úgy, hogy mindkét lába megégett. Beszállították a kórházba.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Negovetich Ida 21 éves leány szombaton este összevesztett szüleiével s idegrohamában azok személtára le akart ugrani az ablakból. Szülei megakadályozták tetteben s beszállították a kórházba. Az orvosok megállapították hogy nagyfokú hisztériában szenved.

— **Elgázolt vasuti ór.** Rémes szerencsétlenség történt január 2-án este Generalski Stól állomás közelében. A Fiuméből este 6 órakor elindult gyorsvonat a jelzett állomás közelében levő 15-ös számú órháznál elgázolta a pályáról. A szerencsétlen ember közvetlenül a vonat előtt akart a pály másik oldalára átrugni, hogy az előírtas oldalon jelezzen, de a mozdony elkapta és keresztül ment rajta. Az esetet csak Károlyvárosban vették észre, mikor a fűtő a kerekeket tisztította, melyekre véres husecafatok voltak tapadva. A szerencsétlenséget a Máv. mélységesen eltitkolta és ma is csak kerülő uton került hozzánk.

— **A tengerbe esett.** Superina Henrik 47 éves napszamos szombaton este részeg fővel haladt a keleti rakparton. Járása közben belebotlott egy láncba s a tengerbe esett. Két közelben levő spanyol matróz kimentette a vízből Superinát, akit azután a mentők vitték a kórházba.

— **Baleset a kikötőben.** Spanovics József 25 éves vasuti munkás szombaton a szábadkikötőben egy vasuti kocsit alatt dolgozott. A kocsit több kikötőmunkás megindította, mire a waggon kapesolószerkezete súlyos sérülést ejtett Spanovics fején. Spanovicsot a kórházba vitték.

— **Házitolvajok.** A rendőrség letartóztatta Ljalich Péter 20 éves napszamosat, aki egyik óvárosi tömeglakásban 20 koronát lopott egy munkástársa ruhásládájából.

— **Pondurovics Milán kikötőmunkás** 200 koronát takarított meg s azt vánkosa alá rejtette. A vele lakó Bozich Rade 26 éves napszamos észrevette, hogy Pondurovicsnak pénze van s tegnapelőtt elsajátította azt. Öröme a pénzzel nem tartott sokáig, mert a rendőrség kinyomozta és letartóztatta.

— **Uj olasz nyelvtan.** A Schenk-féle Schidlof 1000 szó módszerű nyelvtanok sorozatában most elent meg az olasz teljes kézikönyve. A nyelvtan az első eredeti magyar munka, mely az olasz nyelv kimerítő nyelvtanát adja, nem fárasztó szabályokban, hanem a mindennapi élet köréből vett beszélgetésből és olvasmányokból levezetve. A Honti-féle olasz nyelvtan az olaszországi viszonyokba is beavatja a tanulót az ügyesen megválogatott szövegek révén, melyekben amellet kiváló hely jut a költészetnek is és így legjobb eszköz arra, hogy ne csak a nyelvbe, hanem a nyelv és nemzet szellemébe is bepillantást nyújtson. Nagy érdeme a könyvnek, hogy — Magyarországon először! — számot vet a helyes, a nemzeti, ugynevezett toscanai olasz kiejtéssel és olyan pontos hangátírást nyújt, amilyen eddig a mi olasz nyelvi szakirodalmunkból hiányzott.

Dr. B. Schidlof, jeles nyelvész egész új utakon, évek tapasztalatain okulva, egy teljesen új rendszert alkotott. Míg a többi módszer a nyelvtant tanítja, ő a beszélt nyelvből indul ki s csak azt akarja jól megéltatani, mire okvetlenül szükség van, a fölösleges szóanyagot pedig mellőzi.

Schidlot dr. levélszerinti módszere a kiváló nyelvtudósnak a gyakorlati szempontból tökéletes alkotása s abból indul ki, hogy a világnyelveket tanulni szándékozónak olyan vezérfonalakat kell a kezébe adni, a melyben minden benne van, ami szükséges, de egyetlen felesleges szavat sem tartalmaz. Megállapították, hogy a társalgási nyelvben nem használnak többet, mint közel ezer szót, tehát az 1000 szó módszere ezt a szükséges ezer szót tanítja meg, közben bemutatva az illető nyelvek nyelvtanának legfontosabb szabályait, aminek ismerete nélkülözhetetlen, amellet pedig megtanít pontosan az idegen nyelvek kiejtésére is, úgy hogy a szók mellé oda teszi mindig magyar betűkkel a szó hangzását is.

— **Az amerikai kivándorlók hazaküldött pénzei.** Régi tapasztalat, hogy a karácsony megelőző hetekben az amerikai kivándoroltak nagy összegeket szoktak hazaküldeni hozzátartozóiknak. Nem tértek el ettől a szokástól ebben az esztendőben sem. Most jelent meg az amerikai postahatóságok hivatalos jelentése, mely azt mutatja, hogy december első két hetében 6,526.117 dollár értékű pénzes utalványt adtak fel az amerikai postahivatalokban Európába való átküldés céljából. Ebből a hatalmas összegből leg-

több, 1,839.378 dollár Angliába ment. A sorrendben második helyen álló Olaszországnak 1,576.378 dollár jutott. Magyarországnak 409.125 dollárral, tehát több mint két millió koronával szerepel az Amerikából érkezett karácsonyi ajándékok listájában.

— **Berlin-szálloda Budapest.** A főváros elete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a megnyílt a 140 diszesen berendezett szobákkal álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Otto az abbaiai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló lekövetelő szakszerű vezetésére.

TŐZSDE.

	Jan. 4. zárlat	Mai árt. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	798.50	798.25
Osztrák hitelrészvény	618.—	617.75
4%-os koronajáradék	84.5	85.—
Osztr.-magy. államvasut	706.50	705.50
Jelzálogbank	427.50	428.—
Leszámitolóbank	513.50	516.25
Hazai Bank	289.—	290.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	549.—	547.75
Rimamurányi	717.—	716.50
Sálgótarjáni	746.—	744.75
Közuti Vasut	678.50	676.50
Városi Villamos	369.—	367.—
Adria	519.—	—
Déli Vasut	102.—	—
Magyar Kukoripar	2855.—	—
Rizsgyár	3800.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.78	11.82
Buza októberre	11.92	11.95
Rozs 1913 áprilisra	10.21	10.27
Rozs októberre	9.69	9.67
Tengeri májusra	7.62	7.68
Tengeri júliusra	7.76	7.82
Zab áprilisra	10.78	10.78
Zab októberre	8.14	9.22
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	798.—	798.—
Magyar hitelrészvény	618.25	617.50
Osztrák magyar államvasut	708.—	706.—
Déli Vasut	102.60	102.—
Alpesi	1048.—	1044.—
Skoda	746.—	762.—
Osztr. koronajár.	86.40	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi kötések átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	610.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	290.—
Fiumei Népbank	106.—
Litorale Bank és Takarékszövetk.	210.—
I. Horvát Takarékpénztár	5900.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	495.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1090.—
Orient tengerhajózási társ.	1400.—
Alt. Fergalmi r. t.	2250.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	286.—
Navigazione Libera Triest	628.—
Osztrák Lloyd	543.—
Stabilimento Tecnico	9650.—
Ampela Szeszpároló Rt.	408.—
I. Trieszti Rizsgyár	904.—
„Kerka” dalimát vízművek r. t.	398.—
Spalato Portland Cement	406.—
Assicurazioni Generali Nap.	900.—
Riunione Adriatica	4050.—

Nagyanya, anya és leánya

egyetértenek abban, hogy a jó kávéhoz a „Valódi” : Franck : szükséges. — A „Valódi” : Franck : a honi gyárból, Kassáról, jogosan kedvence minden takarékos háziasszonynak. Az ismertetőjele a : kávédaráló : megvéd az utánzatoktól. 9

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címirás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cím e lap kiadójában.

Távirat — Telefon.

Az új testőrkapitány esküje.

BÉCS, jan. 7. Ő felsége ma délelőtt báró Gaudernack József altábornagyot, a testőrség új kapitányát fogadta kihallgatáson, aki új minőségében nyomban letette az esküt.

Ezen kívül még több kihallgatás is volt.

Tisza István újabb párbaja.

BUDAPEST, jan. 7. Gróf Tisza István provokáltatta gróf Széchenyi Aladárt, aki azt írta neki, hogy ha tudta volna kívül áll szemben, nem adott volna neki kezet a nemzeti kaszinóban. Tisza megbízottai még tegnap keresték Széchenyit a lakásán, de nem találták, mert a gróf dunántúli birtokára utazott. A kihívás azonban megtörtént és a segítők már tanácskoznak is a párbaj feltételeiről.

Mit mond Khuen?

BUDAPEST, jan. 7. Khuen Héderváry tegnap este a munkapártban úgy nyilatkozott, hogy a mostani kilépéseket ő már két és fél év óta várja, azért meg sem lepődött. A kilépések abszolúte nem zavarják a munkapárt egységét, amely tudni fogja, hogy mik a kötelességei és mit vár tőle az ország. Annak reményének adott Khuen-Héderváry kifejezését, hogy a függő kérdések elintézése után mindazok, akik most kiléptek, vissza fognak térni a pártba.

Láng Lajos véleménye.

BUDAPEST, jan. 7. Láng Lajos báró, a delegáció elnöke így nyilatkozott az Est munkatársa előtt:

— Most egy nagy statisztikai tanulmányon dolgozom, amely még néhány napig eltart. Akkor fogom a választójogi javaslatot tanulmányozni és addig — természetesen — véleményt sem mondhatok.

A hármasszövetség megújításáért.

ROMA, jan. 7. A hármasszövetségi szerződés retifikációinak kicserélése alkalmából őfelsége I. Ferenc József, Giolitti olasz külügyminiszternek és Avarna herceg bécsi olasz nagykövetnek a Szent István-rend nagykeresztjét, Viktor Emánuel király pedig Stürgkh gróf és Lukács László dr. miniszterelnöknek, Mérey osztrák-magyar nagykövetnek és Macchio báró, a közös külügyminisztérium első osztályfőnökének a St. Mauritius és Lazarus-rend nagykeresztjét adományozta.

Kiderlen-Waechter utóda.

BERLIN, jan. 7. A Wolff-ügynökség jelenti: Hir szerint Jagow kvirináli nagykövet van kiszemelve Kiderlen-Waechter utódjává.

A portugál kormány lemondása.

LISSZABON, jan. 7. Duarte Leite miniszterelnök tegnap Arriaga elnöknek benyújtotta a kabinet lemondását, amelyet az elnök elfogadott. Az elnök megbízta Almeida-t az evolucionisták vezetőjét, hogy kabinettel alakítson.

Leskalpolt feleség.

MAKO, jan. 7. Szörnyű eset történt itt az éjjel. Hnacsek Ignác pék régóta észrevette, hogy felesége Szajkó Róza, viszonyt folytat Hirschl Fülöp fakereskedővel. Az éjjel lesbe állott és tetten érte a szerelmeseit. Felkapott egy vasvillát és ezzel úgy vágta föbe Hirschl-t, hogy eszméletlenül maradt a földön. Az asszony ijedtében elájult.

Hnacsek egy éles késsel körül vágta a hajjal fedett részt az egész bőrt lerántotta. Ugyan ezt tette Hirschl fejével. A leskalpolt szerelmeseit ott hagyta, ő pedig a két fejbőrrel elment egyik lap szerkesztőségébe és elmondta a történetet. A szerkesztőség minden tagja rosszul lett a véres fejbőrök láttára. Innen a csendőrségre ment Hnacsek, ahol persze letartóztatták. Mire a lakásba siettek, az asszony és Hirschl kiszenvettek.

Halálos ítélet a Kurián.

BUDAPEST, jan. 7. Lőrinc Máté Mátyás bástópolyai cipész a szabadkai esküdtszék halálra ítélte, mert több kézzurással megölte a feleségét. Az ítélettel ma foglalkozott a Kuria amely elvetette a védő semmisségi panaszait és helyben hagyta a halálos ítéletet. A tanácselnök ezután zárt ülést rendelt el és a bíróság átalakult kegyelmi tanácsá. Az ítéletet a kegyelmi tanács határozatával együtt felterjesztik a királyhoz. A kegyelmi tanács határozata hivatalos titok.

A katonaszabadító őrmester.

BUDAPEST, jan. 7. A rendőrség dr. Vándor Mihály ügyvéd feljelentésére tovább folytatta a nyomozást Bodor Sándor bukott kereskedő, volt gyalogos őrmester ügyében, akire teljesen rábizonyították a katonaszabadítást és ezért ma délben le is tartóztatták.

A béketárgyalások.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 7. A porta nagyköveteihez körlevelet intézett, hogy a nagyhatalmakkal tudassák, hogy Törökország be akarván bizonyítani azon óhaját, hogy a béke megköttesék, minden áldozatra kész volt és a drinápolyi vilájtól keletre fekvő területről lemondott de kénytelen ragaszkodni Drinápoly megtartásához, mert ez feltétlenül szükséges a főváros megvédése céljából. A porta sohasem mondhat le az Archipelagus szigeteiről. Hogy azonban békés szándékait bebizonyítsa, Kréta feletti jogairól lemondott.

LONDON, jan. 7. A legutóbbi jelentések szerint Drinápoly bevétele küszöbön áll. Valószínűnek tartják, hogy a törökök holnap egy új török-bolgár határt fognak javaslatba hozni.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 7. Egy ma a nagyvezér magánlakásán megtartott minisztertanács, mely öt óra hosszat tartott, elhatározta, hogy ragaszkodik a török megbízottak által január 3-án tett javaslatokhoz és hogy a hatalmuknál újabb lépéseket tesznek.

Drinápoly ügye.

LONDON, jan. 7. A bolgár delegátusok szerint Drinápoly eleste már csak napok kérdése, mert a városban már nincsen semmi élelem. A békekonferenciát nem szakítják félbe, hanem megvárják, amíg a kiegészített védőrség Drinápolyt feladja. Drinápoly átadása nélkül ugyanis szó sem lehet a török-bolgár békéről.

A béke útján.

BÉCS, jan. 7. Gróf Berchtold külügyminiszter ma délelőtt fogadott egy újságíró, akit felhatalmazott arra, hogy megírhatja lapjában azt, hogy a külpolitikai helyzetben semmi különös ok sincs a túlzott izgatottságra. A mai eseményekben — ugymond a miniszter — a legnagyobb nyugalommal nézhetünk a biztos béke elé.

Bolgár terület Romániának.

LONDON, jan. 7. Románia megállapodott Bulgáriával, hogy a kért Dobrudza területet megkapja. Bulgária a megállapodás szerint a Bolenitől a Fekete-tengeri Kü-

grád fokig terjedő részt átengedi Romániának. Az átadandó terület magában foglalja Szilisztriát is.

A Balkán háború.

Bolgár fenyegetés.

SZOFIA, jan. 7. A Mir kijelenti, hogy az ellenségeskedéseknek esetleg újból való megkezdése a helyzetet lényegesen meg fogja változtatni és a szövetségesek által eddig tett összes engedmények érvényüket veszítik, épp úgy, mint a háború kitörése után érvényét veszítette a statusquo elve. Egy későbbi időben kötött béke csak olyan feltételek alatt jöhet létre, amelyek a mostani feltételektől nagyon különbözni fognak.

Szkutari ostroma.

CETTINJE, jan. 7. Azok a jelentések, melyek arról szólnak, hogy a szkutari helyőrség két ágyuttsákmányolt és hogy a montenegróiak veszteséget szenvedtek, teljesen alaptalanok. Az utóbbi napokban Szkutari előtt nem volt nagyobb ütközet.

A török flotta sértetlen.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 7. A török flotta tegnap este visszatért a Dardanel lakba, hir szerint sértetlen állapotban.

Nazim pasa győzelmet remél.

PÁRIS, jan. 7. A Temps konstantinápolyi tudósítója kihallgatáson volt Nazim pasa hadügyminiszter-fővezérnél, hogy megtudakolja véleményét az új helyzetről. A generális szimusz így nyilatkozott:

— Csataldzsa előtt egészen újjászerveztük seregünket. Kiküszöböltük azokat a csapatokat, amelyek Kirk-Kilisszénél és Lüleburgasznál futottak. Könnyörtelenül hazaküldtük a hasznavehetetlen ezredeket, amelyek megbízhatatlanok. Az a haderő, amely most a csataldzsa harcban áll, sohasem fog hátrálni.

Apollo Színház

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN

Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperial szálló közötti utcában).

Egyetlen családi varieté Fiumében.

Csak rövid ideig a világhiru

MOTO-PHOSO

vendégszínház.

London, Páris, Bécs és Budapest legnagyobb szenzációja.

Ezenkívül a többi elsőrendű művészek fellépte.

Teljesen új

— világvárosi műsor. —

Kezdeté fél 9 órakor.

Előadás után kabaré szabad bemenettel.

CREMONAI MESTERHEGEDŐ

elsőrendű hangszer, kijátszott, régi műdarab, olcsó áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Magyarul és olaszul beszélő, jó házból való

elárusító kisasszonyt

keres az ismert kis Parigi cukrászda Viale Deák 14.

LIDO PENSIO Abbaziában

A Súdstrandon a legjobb magyar otthon.

Kérjünk prospektust (Budapestben a „Rémi” szálló portásánál is kapható.) Legmészelebb árak Kötő konyha, gyönyörű szobák.

A gyulafehérvári gyilkosság.

GYULAFEHÉRVÁR, jan. 7. A csendőrség ma a szülőgyilkos Rózor kofferjében egy véres alsónadrágot talált. Tegnap le tartóztatták Fratile Nikifor tanítót, mert kiderült, hogy ő vette a revolvert. A bűnrészességet tagadja és azt mondja, hogy ő nem tudta, hogy mire kell a fegyver és csak meg bízást teljesített. Véleménye szerint a gyilkosságot az az idegen követte el, aki csütörtökön kocsin Rózorék háza előtt megállt. Azt hiszi, hogy egy züllött oláh tanító a gyilkos és ez jött kocsin Rózorékhoz.

Kopott vagy kifakult angol **bőr-butort** bármely színre újra **átfestek**. Szintartósságért kezeskedem. **EISLER S.** kárpitos
Via Aless. Volta 4. Telef. 959.

Treppler Alajos, cserépfedő

Fiume, Via Aless. Manzoni 3. sz.

elvállal eternitpala-, pala-, cserép-, facement- és kátránylemez-fedéseket, torony- és kupolafedést, azok befestését és mindenféle szakmába vágó munkát, bádigos munkát a legolcsóbb áron, Pontos kivitel.

**Tengeri fürdő Lusinpiccio Cigale
Strand-Hotel és Bellevue penzió
- Cigale -**

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

VELENCE**Bonvecchiati szálló**

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás, lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

== Teljes penzió napi 10 liráért. ==

LEDERER PENZIO ABBAZIA

Habsburg villa és Park szálló.

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. **Szoba és ellátás 8 koronától feljebb.** Családoknak engedmény.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenként háromszor

uj, fényes műsor!

Kilenc darab

külön álló

Kétszobás lakás

**az összes mellék-
helyiségekkel**

azonnal kiadó.

Értekezni lehet a

Fiumei Építő Részv. Társ.

Via Valscurignei

építő telepén levő irodában.

Magyar vendéglő

FIUME

Riva Szápary 6. Telefon 11-49 szám. Elismert kitűnő magyar konyha. Tisztán kezelt fajborok. Állandóan frissen csapolt kőbányai sör.

Minden magyar itt találkozik!
Tengerre nyíló szobák olcsó áron.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Dupla-malátasört

de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbajoknál: igen ajánlandó lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekinél.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden füszer és csemege kereskedésben. Frissen csaprol kimérve minden előkelő étteremben.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezeskedik.

Hálószoza Butorberendezések

és egyes

butordarabok részletfizetsre is kaphatók

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél

Via Giuseppe Parini 6. szám.

ARBE

Park Hotel

közvetlen a tengerparton, teljesen új, modernül berendezve. Nagy fedett terasse. Étterem a házban. Villanyvilágítás. Pensio naponta 7 korona. Magyar kiszolgálás.

Tudja Ön már,

: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag! **Budak D.** gyógyszer-tárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordúrral és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	"	K 14.—	"
200x300	"	K 17.—	"

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, fürdő-, háib- és ebédlozobák lefedésére m²-kint Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

Haas Leopold - Fiume
CORSO 6.

SCHÖNI. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNI.

Via Carducci 12. II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-89.

Népkerti-Vendéglő.

::: Tel. 14-95 ::: ::: Tel. 14-95 :::

Elfogad előjegyzéseket ebédre és vaesorára havi 36 K-tól feljebb. Magyar és olasz konyha, hideg eledetek, kávé, kül- és belföldi likörök és borok.

Nagy termék, szinpad s 2 zongora állnak rendelkezésre ünnepek, vagy szórakozások céljaira. Tekepálya és Golyójáték.

Ülések, családi vagy társasösszejövetel, bankettek céljaira nagy szalón az I emeleten. Előjegyzések telefonon is. Hajnali 4 óráig nyitva.

A népkerti főkapu bezárása után bejárat Via del Gelsin, (Szent András kápolnájánál).

ARBE

Caffe Restaurant Bolkovic

Egyetlen kávéház, közvetlen a kikötőben. Jó kávéházi italok. Fagyalt. Jegeskávé

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék,

mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénsavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési nehézségeknek igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatású.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

HOTEL LIBURNIA

közvetlen a kikötőnél. - Elegánsan berendezett, tengerre nyíló szobák. Olcsó penzió. Egész éven át nyitva. Café-restaurant a házban saját kezelésben.

„Mercur“ kávéház

az indóházzal szemben.

Egész éjjel nyitva. - Amerikai biliárd. - Figyelmes kiszolgálás.

Tulajdonos: ZAGORC FERENC

Hartweg Testv.

Fiume, via Acquedotto 11. SZ. Első fiumei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet. Kifogástalanul fest és tisztít.

MEGNYILT
Risztics Milán
fodrásüzlete

(VUJA M. mellett).

Hygiénikus.

Modern.

ETTEREM LUSSINGRANDE.

NARODNI DOM

Villásreggeli, ebéd vacsora. Nagyon olcsó árak, frissen csapolt sör.

LUSSINGRANDE egyetlen magyar háza

Café - Restaurant Szalay

Igen olcsó árak. Billiárd. Különböző hírlapok. Különlegesség: Münchener Hofbräu.

Nattich Henrik

Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométerórák és láncokban jutányos árakon, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés a zonnah és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszapapanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és sépitőszerek stb. sfb.

Winhoffler Sándor

„Eintracht“ vendéglője

Trieszt Via Coronado 15.

Magyar konyha. Magyar tulajdonos. Kifűnő, hamisítatlan italok. Jutányos árak.

Klemencsics Károly

Telefon 551. FIUME Corso 12. sz.

Vasutdijszabási és szállítási iroda (Alapított 1892).

Elvállal mindennemű helyi és tengeri szállításokat előnyös feltételek mellett. Fuvarlevé-felülvizsgálat és díjkülbömbözetek visszakeresete.

Tengeri szanatorium

Fiume mellett Portorè Fiume mellett gyermekeknek és felnőtteknek. Modern intézet 100 ágygyal, 2 orvos, villányvilágítás, gőzfürdés. Mérsékelt árak. Prospektus.

Amerikai rendszerű, szájpaddás nélküli műfogakat

és fogsorokat kautschukból, aranyból és platinából, aranyhidakat és fogkoronákat készít, valamint 2-3 óra alatt mindennemű javítást eszközöl. Gyors és szolid kivitel.

TOPICS MILÁN, fogtechnikus.

Fiume, Via del Porto 8., II.

Hotel Slatina, Abbazia

A Slatina-fürdővel szemben a katonai gyógyház mellett. Előkelő családi ház. Szobák ellátással s anélkül, nagy étterem, kert, magyar és francia konyha. Villanyvilágítás. Mérsékelt árak.

Telefon 101. Tulajd. Lackner Fanny.

2 Ez a „Muki“

Művész

szájharmonika dobbal

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, míg a valódi bőrrrel ellátott dob csak kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt

csak 4 korona.

Wagner a „Hangszer-Király“

országzserte elismert elsőrendű hangszerárúháza, Budapest, József-körút 15. Árjegyzék ingyen.

Ovás: Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra.

X. évfolyam.

X. évfolyam.

TELEFON 229.

A TENGERPART

1913 január elsején

TIZEDIK ÉVFOLYAMÁBA LÉPETT.

A nevezetes évforduló alkalmával, mely a multon érzett jogos büszkeséggel és a jövőbe vetett megingathatatlan bizalommal tölt el bennünket, hatalmas lépést teszünk ismét előre lapunk fejlesztésében. A hétköznapi számok hat oldalas keretéből kinőttünk immár és

„A TENGERPART“ most már hétköznapon | vasárnapokon pedig tiz-
nyolc oldalban | tizenkét oldalnyi
terjedelemben jelenik meg.

Már eddig is többet nyújtottunk olvasóinknak, mint bármely eddig Fiumében megjelent magyar napilap. A mostani nagyobbitással azonban oly tartalmas lapot adunk olvasóink kezébe, mely a fiumei magyarságnál jóval nagyobb vidéki magyar centrumok napilapjaival teljesen egy színvonalon áll.

Kibővitjük lapunk távirati rovatát, riportcikkekkel élénkítjük a napi újdonságokkal foglalkozó hasábjainkat, szélesebb alapra fektetjük a környékbeli tudósítói szolgálatot s még e hóban a közgazdaság és tengerészet ügyeivel foglalkozó, igen nagy áldozatokkal járó új rovatot nyitunk.

Legjelentékenyebb újításunkat azonban technikai téren léptetjük életbe:

„A TENGERPART“ néhány nap múlva kimerítőbb tartalma dacára már
délután 2 és 3 óra között

fog megjelenni, anélkül hogy korábban zárnök le a szerkesztőség munkáját mint eddig. A nyomda-technikai munka e gyorsítását hatalmas új Linotype-szedőgépeink teszik lehetővé, a melyek csodálatos tökéletességükkel óránként „A Tengerpart“ egy teljes oldalát képesek kiszedni.

Mindeme a lap jövője érdekében hozott nagyarányú áldozatok dacára „A TENGERPART“ előfizetési ára marad a régi:

Egy évre	24.— kor.	Negyed évre	6.— kor.
Fél évre	12.— „	Egy hóra	2.— „

A helybeli tisztviselőknek és altiszteknek adott féláru előfizetés kedvezményét is fentartjuk egyelőre.

**Előfizetéseket és hirdetéseket felvesz „A Tengerpart“ kiadó-
hivatala, Gradinata del Sasso Bianco 3.
(Wurzer ház) I. emelet.**

POSTAFIÓK 103.

X. évfolyam.

X. évfolyam.